

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 24. januar 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 463 (MOF alm. del) stillet 22. januar 2020 efter ønske fra Anne Valentina Berthelsen (SF).

Spørgsmål nr. 463

"Vil ministeren for hver af de fem delegerede retsakter (MOF alm. del - bilag 276, 279, 280, 281 og 282) oplyse, om ministeren anser det for sandsynligt, at der er fundet alternativer inden udløbet af den foreslåede godkendelsesperiode, og vil regeringen lægge afgørende vægt på, at fristerne overholdes, sådan at det sikres, at der ikke med fornyet ansøgning kan ske yderligere udskydelse af forbud mod anvendelse af farlige tungmetaller til disse formål? Vil ministeren arbejde for, at der i forbindelse med godkendelserne vedtages bestemmelser, der sikrer indsamling af brugte produkter og minimering af tab af tungmetallerne? Har regeringen hørt danske virksomheder, universiteter, miljøteknologiske interesseorganisationer mv. vedrørende alternativer til anvendelse af tungmetaller til disse formål?"

Svar

Der gives udelukkende undtagelser til forbuddene mod kemikalier reguleret i elektriske og elektroniske produkter, hvis særlige betingelser, som er angivet i EU-direktivet om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr, er opfyldt. En undtagelse må ikke svække den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter EU's kemikalielovgivning REACH, og herudover skal en af følgende betingelser være opfyldt: Det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at substituere, alternativernes pålidelighed er ikke sikret eller den samlede negative miljø-, sundheds- og forbrugermæssige indvirkning som følge af substitution er større end de samlede fordele herved.

Regeringen arbejder i tråd hermed ud fra en linje om, at undtagelser til forbud mod farlige stoffer ikke støttes, hvis der er pålidelige alternativer tilgængelige, hvilket naturligvis også vil slå igennem for de fem undtagelser, vi taler om her.

Når der søges om undtagelser fra forbuddene iværksætter Europa-Kommissionen en undersøgelse med henblik på at gennemføre en vurdering af om ovenstående betingelser er opfyldt. Vurderingen foretages af en uafhængig miljøteknologisk rådgiver. Herudover gennemfører Kommissionen en offentlig høring, samt offentliggør den endelige rapport med vurderingen af ansøgningen. Hvad angår de fem delegerede retsakter, er der i rapporterne, som Kommissionen har fået udarbejdet, foretaget en vurdering af alternativer i forhold til de betingelser, der er fastsat i direktivet og beskrevet ovenfor. Herunder er sandsynligheden for, at der kan findes alternativer, indenfor den periode undtagelsen er givet, også vurderet. De nærmere vurderinger kan findes i rapporterne her: MOF alm. del bilag 276: <https://bookshop.europa.eu/en/assistance-to-the-commission-on-technological-socio-economic-and-cost-benefit-assessment-related-to-exemptions-from-the-substance-restrictions-in-electrical-and-electronic-equipment-pbKH0416554/>, MOF alm. del bilag 279, 280 og 281: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/33a336fo-eoef-11e8-b690->

[01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-85019010](https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/e8c8a008-3e99-11e7-a08e-01aa75ed71a1) og MOF alm. del bilag 282:
<https://op.europa.eu/da/publication-detail/-/publication/e8c8a008-3e99-11e7-a08e-01aa75ed71a1>.
Hvis der ikke er fundet alternativer inden undtagelsens udløb, kan virksomhederne ansøge om en ny undtagelse, som vurderes efter samme kriterier som tidligere ansøgninger om undtagelser.

For alle fem undtagelser, er det i de bagvedliggende rapporter fra rådgiveren vurderet, at betingelserne er opfyldt. Af rapporterne fremgår endvidere, at godkendelsesperioderne fastsættes efter, hvor sandsynligt det er, at der vil findes alternativer i nær fremtid. Fx er undtagelsesperioden for bly som termisk stabilisator i polyvinylchlorid (PVC), der anvendes i visse typer medicinsk udstyr, sat til to år, med henblik på afkortning, idet der under REACH er en igangværende proces for et muligt forbud mod bly i PVC, som man afventer. For bly i loddemateriale og overfladebehandling, der anvendes i visse håndholdte forbrændingsmotorer, er alternative materialer til erstatning på vej, men der er behov for mere tid til at bekræfte pålideligheden af de blyfrie produkter, hvorfor godkendelsesperioden sættes til 2 år. Lidt anderledes forholder det sig dog for fx cadmium i strålingstolerante videokameraer, hvor der i øjeblikket ikke findes nogen pålidelige alternativer, og det heller ikke er sandsynligt, at de vil blive tilgængelige på markedet i nær fremtid, hvorfor perioden fastsættes til 7 år.

Elektriske og elektroniske produkter er omfattet af udvidet producentansvarsreglerne, som har ophæng i EU's direktiv om affald af elektriske og elektroniske produkter (WEEE-direktivet). Det udvidede producentansvar pålægger producenterne at sørge for at indsamle og affaldsbehandle de produkter, de markedsfører, når disse bliver til affald. Herunder også at sikre, at tungmetallholdige elementer skilles ud og enten fjernes fra affaldsstrømmen eller håndteres i lukkede kredsløb. To af de fem undtagelser falder dog udenfor WEEE-direktivets gyldighedsområde. Det gælder undtagelse 41 i bilag IV, hvor udstyret kan være forurenet med blod og andre kropsvæsker og derfor skal affaldsbehandles ifølge regler for kontamineret medicinsk udstyr. Ligeledes gælder det undtagelse 44 bilag IV, hvor udstyret er beregnet til anvendelse i miljøer med ioniseret stråling (kernekraftværker), affald fra sådanne miljøer skal behandles efter reglerne for radioaktivt affald. For disse to undtagelser er der tale om sikkerhedsmæssige hensyn, som går forud for hensyn til at indsamle og affaldshåndtere tungmetaller.

De delegerede retsakter har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvor en lang række danske interessenter er repræsenteret, herunder ministerier, offentlige myndigheder, erhvervsorganisationer, fagbevægelsen, grønne organisationer mv. Alle interessenter har mulighed for at komme på høringslisten. Under høringen af disse fem delegerede retsakter indkom ingen høringssvar. Regeringen har ikke inddraget uafhængige miljøteknologiske institutter i vurderingen, da det er et sådan institut, der har foretaget vurderingen for Kommissionen.